

Українські Вісті

ЛІТВІЖНЕВИК ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Herausgeber: Taraschuk — Verantwortlicher Redakteur: W. Bender. Printer: „Ukrainian News“, Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. Language: Ukrainian Post address: „Ukrainian Post“, Neu-Ulm, Ludwigstraße 10. — Phone: 7529

Рік видавництва X. ч. 89 (864)

ВИХОДИТЬ У НЕДІЛЮ І ЧЕТВЕР

Неділя 7. листопада 1954 р.

ВИТРИВАЛІСТЬ

У точній механіці є ділянка, що займається оброблюванням витривалості металів. Колісні студенти, мабуть, ще не забули так звані моменти. Пам'ятаєте M_1, M_2, M_3 і т. д.?

Сидять у лабораторіях учні дідки і калкулюють формулами. До краю експлуатують математику й молодих асистентів, щоб лише виготовлена деталь під час виконання механічної функції витривала, щоб вона не тріснула від тиску, щоб не пірвалася, витримуючи вагу. Та скільки ці експерти не вкладають своєї праці й знань з обробки, щоб виготовити частину абсолютно надійною, з того нічого не виходить. Демкрати ламаються, на краях обробляються тріскає, рветься, спливають в потягах, літаки падають із висот, як камені. Аварії й аварії без кінця. Метал тріскає й рветься. Не витримує. Значить, витривалість є відносною. Це — що відноситься до металу. Якщо ж витривалість прикласти до технічних об'єктів, то наслідки ще гірші. А от у відношенні до людини витривалість є дуже мінливою й делікатною, котре й до сьогодні ще як слід не вислідено. Люди також закладаються, виснажуються, стріляються, дезертують. Не витримують життєвих проб. Але не всі. До цих «не всіх» відноситься Ти. Читачу. Твоя витривалість торкається математики. І деякі вчені дідки на експерименті ганебно прораховували, коли своїми обчисленнями ворожили, що Твоя витривалість трісне, що й незабаром прийдє кінець. А Ти й далі стоїш на стійці. А Ти й далі тримаєш голову догори і спокійний віри в свою правоту. Тебе не заламують ані припущення конференції, ані теорії про коєзистентність, ані досадливі прогнози Черчіла. Ти й далі йдеш до ПРАВДИ запаливши шляхом чужини і, навіть, не думаєш здаватися на ласку обставин.

ВИТРИВАЛІСТЬ

Про витривалість цього гатунку я не знайдемо ніяких відомостей у точній механіці. Деякі висновки про неї може дати ДИХОВИЙ ПАРТ. Духові якості, наслідки в тисі єство рідиною землю і П вічний поклик, підсилюють цю витривалість. Проста калькуляція, алеж яка величезна!

Колись про Твою, Читачу, впертість і повстаті школярі співатикували ліси і вичитували на табух прикладах любові Батьківщини. Колись вони вимагали ватикати на вулицях міст і сім синьожовтими стягами й у тих стягах буде часточка й Тебе самого. Колись... Можливо, не буде злості. Якщо ж мрія стане дійсністю, пелісатра, або пізніше — можна мріяти. Головне, що вона цією дійсністю обов'язково стане! Бо запорукою цього є Твоя незламна, невіддільна законом механіка.

ВИТРИВАЛІСТЬ

Тримайся ж!

В альбом читачеві

Кожного разу, коли я бачу, як збита зливою стежина випрямлюється й тягнеться до сонця, я починаю думати про Людину з великого „Л“. Яка вражаюча подібність!

Б. ГЕМІНГВЕЙ

КОРОТКІ ВІСТІ

30 осіб загинуло і 50 поранено під час землетрусу (2.11.) в селі Лімоні (Колумбія). (АП)

Японія, що йх затримано ще в червоному Китаї, буде незабаром звільнено, — повідомила урядова делегація китайського Червоного Хреста в Токіо. (ДПА)

Віцеадмірал Салдіас, прем'єр-міністр і міністр військової справ Перу прибув з Осло до Гамбургу. (ДПА)

До чотирьох років в'язниці засуджено японського робітника за спробу вийти до помешкання прем'єр-міністра Йошида з ручною гранатою. (АП)

Мирний договір підписано в Рангуні між Японією і Бирмою, основою якого є заключені репаративні договори між обома країнами. (АП)

Генералом Кенігу прем'єр-міністр Мендес-Франс запропонував важливу посаду. (ДПА)

Трьох бельгійських генералів резерву, заарештованих у хабарничстві, заарештовано в Брюсселі. (ДПА)

28.10. Рада Безпеки ООН розпочала розгляд ізраїльської скарги в справі конфіскації ізраїльського пароплава єгипетською владою біля Суєзу.

Три мільярди доларів на озброєння Німеччини

Фінансова допомога США для Німецької Союдної Республіки

ВАШІНГТОН (ДПА). Із урядових кіл Вашингтону повідомлено, що під час розмов із бундесканцлером Аденауером президент Айзенгауер і міністр закордонних справ Даллес зазначили, що США протягом перших трьох років братимуть велику участь в озброєнні Німеччини. Для відновлення німецьких збройних сил мають витратити три мільярди доларів. Покищо ще передчасно визначати точну суму, але коли Німецька Союзна Республіка отримуватиме таку ж військову допомогу, як Великобританія, Франція або Італія, то слід розраховувати на один мільярд доларів у рік.

У Вашингтоні повідомлено також, що президент Айзенгауер внесе цю суму до нового бюджету, коли даватиме його конгресові на затвердження на наступ-

ПАРИЗЬКІ УГОДИ В НИЖНІЙ ПАЛАТІ

ЛОНДОН (ДПА). 1.11. в нижній палаті оголошено паризькі договори. Цим розпочнеться 21-денний речень, по закінченні якого уряд, якщо тим часом парламент не заверчить цього кроку, висловивши йому недовіру, подасть міжнародні угоди на ратифікацію. 1.11. тексти всіх паризьких угод опубліковано у формі білої книги.

ОН посилюють спільну військову міць

НЬЮ-Йорк (НЦ, АП). 2.11. політична комісія ООН 50 голосами проти 5-х і за 2-х, що утрималися, схвалила американську пропозицію, в якій усім державам-членам ООН запропоновано виставити військове спорядження для військових з'єднань для оборони проти майбутньої атакі, як це зроблено з боку ООН у Кореї. Таким чином військо-

ПАПАГОС ШУКАЄ СОЮЗНИКІВ

МАДРІД (ЗП). Грецький прем'єр-міністр маршал Папагос знову повернувся до Атен із своєю подорожжю до Іспанії і Португалії. Під час відвідин у Мадриді Папагос уперто відмовлявся зайняти становище щодо проблеми Кіпру або порівняти цю проблему з еспанськими вимогами щодо Гібралтару. Причину цієї стриманості треба шукати в тому, що цей «дружній зустріч» Папагоса з Франком сприяли Сполучені Штати. Але одночасно американська дипломатія обом партнерам дала зрозуміти, що ця зустріч не повинна привести до поглиблення протиріч із Великобританією. Під час двірочних переговорів Папагос і Франко докладно обмірковували ці обидва питання. Як говориться, маршал дуже зацікавлений у підтримці грецьких вимог із боку країн Латинської Америки, голоси яких матимуть велику вагу за наступних дебатів в ООН. Правда, на дипломатичну підтримку, що й могла б у зв'язку з цим надати Іспанія, падає тінь непорозуміння, що виникло між Франком і Пером наслідком торговельно-політичного тертя між Іспанією і Аргентиною.

Повторне бомбардування побережжя Китаю

ТАЙПЕГ (АП). Малу китайську війну між націоналістами Китаєм і комуністичним перенесено тепер на відновок побережжя, що лежить проти Формози в районі Такських островів, що розташовані за кілька сот кілометрів на північ від Формози перед китайським суходолом. 2.11. після налетів націоналістичних бомбардувальників на окупований комуністами острів Тоумен, комуністичні бомбардувальники зробили напад на Такські острови, що становлять північну флангову опору ланцюга островів націоналістичних китайців. 1.11. дев'ять комуністичних бомбардувальників скинули 40 бомб на військову споруди островів і, за під-

НЕРУ В САЙГОНІ

САЙГОН (ДПА). 30.10. індійський прем'єр-міністр Неру прибув, як гість південно-в'єтнамського прем'єр-міністра Дієма до Сайгону. Неру, за запрошенням президента Мао Тсе Тунга, подорожував червоною Китаєм. Під час подорожі він відвідав також промислові центри Манджуї. Неру мав розмови з Мао Тсе Тунгом про спільні проблеми обох азійських держав. На шляху до Китаю Неру відвідав Бирму, столицю Рангуні і столицю Лаосу Луанг-Прабанг, а також мав зустріч у Ганой з в'єтнамським керівником Го Чі Міном.

ний фінансовий рік, що розпочинається 1. липня 1955 р. Міністерство оборони США вже тепер має в сховищах військове озброєння, призначене для Німеччини. Його загальна вартість до- рінше приблизно 400 млн доларів. Додаткові суми, що й, очевидно, потребуватимуть для озброєння, має ще схвалити конгрес. Мик США і Німецькою Союдною Республікою буде укладено також договір про військову допомогу,

Міністри ФДП проти зарського договору

Вимога переглянути паризькі угоди

БАД ГОМБУРГ (ДП, АП). Міністри вільної демократичної партії Німеччини (ФДП), що входять до уряду Західної Німеччини, не бачать жадної можливості схвалити паризький договір про Зар, — повідомлено бундесканцлера Аденауера після його повернення із Сполучених Штатів. Міністер житлового будівництва д-р Пройскер вимагав 31.10. переглянути паризькі угоди, що в своїй основі мали досягти німецько-французького примирення. В економічній галузі ФДП готова це цілком схвалити.

РОЗКОЛ ПОСИЛЮЄТЬСЯ

БОНН (НЦ). 1.11. в Бонні відбулося спільне засідання партійного проводу

який це питання вирішуватиме таким чином згідно з законом про взаємну допомогу. У галузі господарської і фінансової допомоги Західній Німеччині матиме такі ж самі пільги, як й інші держави НАТО. Урядові кола Вашингтону переконані, що німецьке господарство без жадної шкоди для себе зможе перебрати ту частку програми озброєння, що передбачена для виконання США.

Лейбористська партія схвалила паризькі договори

ЛОНДОН (ЗП). 9.11. в британській нижній палаті очевидно розпочнуться дебати над паризькими договорами. Фракція лейбористської партії офіційно схвалить тільки з деякими передумовами паризькі договори. В дебатах вона вимагатиме швидких переговорів чотирьох держав щодо об'єднання Німеччини, переведення переговорів про європейську оборону спільноту, і переговорів про підвищення американського внеску на кошти європейської оборони. Вимоги цього змісту зовнішньополітична комісія фракції лейбористської партії схвалила 22-ма голосами проти 12-х після того, коли 21-м голосом проти 11-х відкинули внесок депутата Кросмена про перенесення ратифікації паризьких договорів до того часу, доки не відбудуться нові переговори з совєтським урядом.

Паневропейський союз вимагає швидкої ратифікації

БАДЕН-ВАДЕН (ДПА). Конгрес паневропейського союзу, в якому беруть участь 250 делегатів із вільних країн Європи, в своїй резолюції призвав укладення паризьких договорів і висловив надію, що йх швидко ратифікують парламенти держав-учасників. Конгрес висловив подяку державним діячам д-рові Аденауеру, Іденові і Мендес-Франсу, завдяки мужності яких заснування Західноєвропейського Союзу почастило власність Європу з небезпечної глукої вулиці. Як передумову для мирного співіснування держав і вільних виборів у Східній Європі, Паневропейський Союз вимагав дальшого федералістичного об'єднання Європи. Президент союзу граф Кодегров-Кафергі підкреслив у своїй промові, що успішні переговори з Совєтським Союзом передбачають існування придатної, сильної одночасно миролюбної Європи. Він висловився, щоб поняття «Європа» стосувалося не тільки до Туреччини, а й до всього арабського світу.

Заарештовано керівника Мусулманського братства

КАІР (ЮП). 30.10. заарештовано керівника релігійно-політичного Мусулманського братства д-ра Гассана ель Гудейбі. Арешт переведено за наказом уряду, згідно з яким уже заарештовано 400 членів організації. Єгипетський міністр внутрішніх справ Могодія повідомив, що Гудейбі заарештовано 30.10. в Александрії в його таємному сховищі. Мусулманський провідник заховався ще минулого місяця і з своєї схованки керував політичними акціями, що були спрямовані насамперед проти досягненого англо-єгипетського договору про зону Суєзького каналу. Могодія повідомив далі, що Мусулманське братство не заборонено і не роз'явлено. Але 29.10. прем'єр-міністр Нассер сприявав Мусулманському братству виразити застереження, в якому заявив, що він воліє «криваву революцію» безкровній, якщо можна заповігти «актам насильства».

САЙГОН ВИМАГАЮТЬ РЕФОРМ У В'ЄТНАМІ

САЙГОН (АП). Президент Айзенгауер повідомив листово південно-в'єтнамського прем'єр-міністра Н. Д. Дієма, що

КОРОТКІ ВІСТІ

Головну команду спільної французько-польської армії, як повідомлено 1.11. роз'їзано. (ЮП)

Комісія Керстена запропонувала палаті репрезентатів Сполучених Штатів передати питання анексії балтійських держав з боку Совєтського Союзу на розгляд до ООН. (ЮП)

8 000 тонн подарунків вартістю 8 млн доларів переслали хворим і потребуючим у всіх країнах світу протестантські і православні церкви Сполучених Штатів. (АД)

8 200 біженців перейшли в жовтні з совєтської зони і східного Берліну до західного Берліну. (ДПА)

Адмірал Монтатена призначено з беззастережною наступного року на першого лорда адміралтейства Великобританії. (ЮП)

Двох молодших членів британського посольства в Москві відхилило британське міністерство закордонних справ і звільнило з закордонної служби, бо вони спричинилися до інциденту в совєтській столиці. (АП)

Американські військові з'єднання, що складалися лише з негрів, роз'їзано і розіслано до мішаних з'єднань американських збройних сил, — повідомило американське міністерство оборони.

Герман Філд, американський архітект, що його тепер звільнено з польської в'язниці і поспішно до польської санаторії, телефонічно розмовляв з своєю дружиною й обома дітьми, що проживають у Лондоні. (ЮП)

Французький прем'єр-міністр Мендес-Франс зустрівся 30.10. з 6-ма соціалістичними політиками Франції, яким він запропонував увійти до уряду і перебрати виконання обов'язків міністрів і державного секретаря. Він радився з ними також про економічну і соціальну політику уряду. (ДПА)

19 осіб загиблих 31.10. у в'єтнамській місцевості Тран Он під час кривавих сутичок між військом і людським навозом, що його підбурили в'єтнамські агенти. (ЮП)

Шлях через Північний бігун американський уряд цивільного повітряного руху дозволив використовувати на наступні три роки скандинавському товариству повітряного руху САС. (ДПА)

Соціалістичний інтернаціонал молоді на своєму четвертому конгресі в Копенгагені висловився за загальне роззброєння під дією контролю. (ДПА)

Американський морський міністр Томас прибув уперше в 1928 р. до Берліну. Перед американською головною квартирою його привітала почесна варта салютними пострілами. (АП)

АТОМОВА ЗБРОЯ ДЛЯ ШВЕДСЬКОЇ АРМІЇ

СТОКГОЛЬМ (ДПА. Ройтер). Шведські збройні сили будуть модернізовані й отримують тактичну атомову зброю. За планом, що його оголосила головна команда шведської армії, військова флотія і повітряні військові сили отримають дальнобійну зброю. Для переозброєння призначено 100 млн доларів. Частини кінноти будуть атомізовані, а число стрілецьких батальйонів зменшено на 12%. У морській флотії число винищувачів зменшиться на 40%, а зате число торгівельних човнів мусить підвищитися на 30%. Число літаків повітряної військової флотії підвищиться на 22%.

„Пакти з Пекіном не укладено“

РАНГУН (ДПА. Ройтер). 2.11. індійський прем'єр-міністр Неру, що, повертаючись до Нью-Делі, зробив зупинку в Рангуні, спростував повідомлення про підписання укладення китайсько-індійського пакту. Під час його перебування в Пекіні, ні він, ні китайська політика не пролонгували, мовляв, чогось подібного в цій справі. САЙГОН (АП). 31.10. у своїй заяві, опублікованій після подорожі до Китаю, індійський прем'єр-міністр Неру підкреснив перед журналістами в Сай-

гоні, що найближче вразила його правдива воля до миру комуністичного президента Мао Тсе Тунга і його прем'єр-міністра Чу Ен Лаа. Ця подорож підтвердила його віру, що Китай не бажає жадної війни і не передбачає втручання до внутрішніх справ своїх сусідів. За його висловом, і залозами провідних червонохитських політиків, протягом наступних 15-20-х років Китай цілковито зайнятиметься розвитком свого господарства. Це логічно, якщо він бажає миру.

М. Скрипник у Міжгір'ї

Епізод із боротьби проти нищення українських мистецьких і культурних скарбів

1931 року, десь на початку червня, Міжгір'я облетіла вістка: сьогодні приїжджає до нас нарком Скрипник. Навістіть гостю все заздалеку виспалося на берег Дніпра. Вранці 3-го грудня під священним горами зупинилася якась Шведська кроква: з неї виїхав сутінний, середнього росту, чоловік. Його супроводжували чотирі урядовці, між якими був знаменитий український інтелектуал славної пам'яті Ф. Таран (секретар наркома), що пізніше загинув у застінках НКВД.

Про Скрипника в мене, та й у багатьох із нас, була така думка, як і про всіх комуністів «земляків», що допомагали совєтській Москві розбити Україну. Мені важко було припустити, що в комуніста, хоч і українця з народження, є українська національна душа. Але в 1928 — 29 роках мої міркування про Скрипника почали трохи змінюватися. В той час Українська Академія Наук у Києві випустила в світ свої капітальні праці з української — збірники «Книга та його околиці» й «Червоні та білі ліси Лівобережжя» (мало вийти п'ять збірників, але влада не дозволила). В них з'явився Михайло Грушевський, що редагував ті збірники, я довідався, що вони, як і інші тодішні видання Академії Наук, вийшли в світ завдяки енергійним заходам М. О. Скрипника. То ось хранився нагода пізнати що характеристичну постать зближених.

Воспелені сподіваннями адміністрації, Скрипник просто з'явився в дирекцію інституту (в корпусі зліва від монастиря, славного знаменитого Межигірського Спасу, був розташований Художньо-Керамичний інститут, директором якого тоді був якийсь «видиженець» із робітників, Міллер), а в колісному соборі церкву монастиря.

— Тепер вичитуватиме директорів за іконописи та бібліотеку, — сказав мені тихо бухгалтер інституту К. Липицький, коли ми вступили разом з іншими до середньої зграбованої й зганьбеного храму. І справді, підійшовши ближче, ми побачили:

— Як ви могли допустити до знищення мистецьких і культурних скарбів, що тут були? Це ж вандалізм.

— Товариш нарком, так поставила парторганізація і загальне збори... Вимоти маси, — відповів директор, намагаючись говорити українською мовою.

— Як вимоти маси? — говорив Скрипник, поглядаючи на пустку, де колись були дорожні іконописи XVII сторіччя. — А як маса не розуміється на речах, то ми повинні слухатися її? Ви ж не керуєте, а не волею. Межигірський монастир, як твір української культури, є на обліку Комітету Охорони Історичних Пам'яток, а ви чим навіть не поцікавилися...

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ХРОНІКА З СВІТУ

Випу школу закордонної торгівлі, — за розпорядженням совєтського уряду, — відкрито в східному Берліні. Ця школа підпорядкована міністерству зовнішньої і внутрішньої торгівлі. Крім стаціонарного навчання можливе також заочне. Школа має за своє завдання «всесторонньо вишколювати, надаючи високі політичні і фахові знання та високу державну свідомість виховуваним кадрам».

Альберт Швайцер, лауреат нобелівської премії миру 1952 р., прибув до норвезької столиці Осло проповісти в місцевому університеті доповідь на тему «Проблема миру». 80-річний філо-

Директор мовчав.

Вийшовши з церкви, Скрипник зважив з'явитися в одній з аудиторій адміністрації, викладачів та студентів інституту. Користаючись з свого «адміністративного» становища в інституті (я був нештатним помічником бухгалтера), разом із бухгалтером зайшов і я.

— Дійшла до нас сумна вістка, — почав Скрипник, — що в Міжгір'ї заповішено український культурний непереможний шкоду. Знищено великі художні цінності: три барокові іконостаси, знищено рідкісну бібліотеку й архів...

Далі він говорив про те, що в Україні, наслідком невільності окремих партійців, загинуло багато коштовних пам'яток української давнини, чого не вибачить історія. Називав мислячи й вивчати тих злочинців. Перестерігав перед такими вчинками щодо решти межигірських пам'яток, наказував не займатися другою церквою, Малого Спасу, в якій теж ще було ціле.

— С, ні жаль, у нас такі апаратники, що розуміють революцію й побудову нового життя, як руйнування пам'яток мистецтва, передусім церковних будівель, — казав він, дивлячись на директора.

Хвилинами мені здавалося, що це говорив не комуніст Скрипник, а тільки одного з убитих совєтими українських культуртрегерів. Але ж ні, говорив він. В його словах, у прекрасній українській мові чулася ширість і бляк. На словах його був помітний налет не лише розуму, а й серця.

— Я дивуюся вам, — звернувся він до навчального персоналу, — між ва-

Коротко — з життя на чужині

16. і 17. жовтня в одній із залів Паризу відбулася прем'єра українського кольорового фільму «Наталка Полтавка». Фільм поставлений на чужині артистами української сцени Б. Діп-рором та Є. Чайкою. На міжнародному фільмовому фестивалі в Канаді цей фільм нагороджено почесною медаллю.

19. жовтня в англійському місті Тодморден п. В. Кетун вголосив доповідь для англіївців, що зорганізовані в «Ротар-клубах». Доповідач переповів чисельній аудиторії історію України та докладніше зупинився на визвольних змаганнях 1917-21 років.

У Колумбійському університеті в Нью-Йорку цього року проф. Манінг викладав українську мову та історію української літератури, проф. Шевельов (Шерех) — слов'янську філоло-

гію, В. Карпова — українську мову, граматику й читання.

Також при Каліфорнійському університеті наступного академічного року розпочинаються виклади української мови. В плані є програма лише на перші два роки для усвоєння основ і початків граматики.

2. жовтня українська національна спільнота міста Нью-Гейвен (США) в рамках окремої імпрези передала цьому місту українську національну прапор, що його кожного року 22. січня місцева управа вивішуватиме на будинку ратуші.

Політичний балаган

Дон КОЧЕРГА

В боротьбі проти політичних супротивників «доленківщина» спекулює іменем Мек Карті.

З ПРЕСИ

НЕВЕЛИЧКА РІЗНИЦА

Подивімося ж на карті, Де цей «вождь», а де Мек Карті. «Лідер» каже, що він майже При одній учився партії... Все можливе. Тільки ж вишло: Це — «стукач», а то — Мек Карті. «Лідер» стукає й клепає, А Мек Карті й не читає. Пане! Тут брехня не йде! Це не в царстві МВД!

Частину свого заробітку позич на організацію боротьби за волю Батьківщини. Вписуй Позичку Визволення України!

Грок, «король клоунів», щоб залишитися тільки приватною особою — д-ром Адріаном Ветханом, офіційно попрощався з манежем 30. 10. в своєму цирку в Гамбурзі.

Проти «фальшивих змалювання» особи Ганді в останньому виданні совєтської енциклопедії надіслав протест індійський уряд совєтському посольству у Нью-Делі.

Соф, лікар і місіонер проживав весь час у пралісах Африки і має там свою власну лікарню, в якій лікує тубільне населення.

Писати про це так, як пише «Сучасна Україна», — цюналізм передчасно, бо політично-дипломатична акція не закінчена. Питання ж інституту й радіовисильні зовсім відмежовані від політичної акції і жадного впливу на неї не мають та й не можуть мати, хоч би дехто й оцінював осяги в радіовисильні й інституту як незадовільні.

Коли АКВБ буде й далі настоювати на непередренстві і творенні спільного центру з московськими угруповуваннями, то напевно УНР-да на те свої згоди не дасть і на співпрацю з АКВБ у такій площині і постанові не піде. За це українське суспільство може бути спокійне і не піддаватися ворожій чи супротивницькій пропаганді, що намагається підважити авторитет і престиж Державного Центру й Української Національної Ради.

При цій нагоді мимовільно насувається одне делікатне питання.

Середовище «Сучасної України», до якого належить і ЗП УГВР, тільки слідкує за діяльністю Державного Центру, УНР-ди й Виконавчого Органу і хоче, зрештою цілком слушно, знати, з ким вони проводять переговори, до чого й на яких передумовках домовляються, чи яку одержують допомогу і т. п. і т. д.

Але ось у «Сучасній Україні» подано до відома, що ЗП УГВР бере від недовідомо «чужоземних чинників» чужоземну «допомогу». Від яких та чужоземних чинників та за що і на яких передумовках та яку «допомогу» одержує ЗП УГВР іменем «воюючої України»?

Це українське громадянство, ота воюю-

Українська правда виходить у широкий світ

(З приводу видання англійською мовою «Титролови» І. Вагрянго)

Найбільше важливим досягненням у справі пропаганди української самостійницької визвольної політики закордоном за останній час було видання силами СУЖЕРО «Вілої книги про чорні діла Кремля» в англійській мові.

Своїм змістом і формою книга є соціально-репрезентативною української політичної еміграції назовні, а тим, що вона видана англійською мовою й поширена в англослов'янському світі, починаючи від провідних політичних і державних діячів, голів міських управ, архієпископів і папальників управ міської поліції й кінчаючи наповненням нею бібліотек, українська еміграція увійшла в той світ, відкрила велику щільну в залізній заслоні, через яку західний світ може бачити реальну картину совєтської дійсності в Україні й поза нею.

«Віла книга» — обвинувальний акт політичних, національних, релігійних й загальнолюдських злочинів російсько-комуністичного режиму супроти України й інших поневолених ним народів, що покладає на стіл політикам західного демократичного світу, який (акт) уже таким чином читається.

Пішучи вступ до «Вілої книги», професор Саскачеванського університету Джорж В. Сімпсон, зазначає: «Книга написана для життя всім тим, хто серйозно зацікавлений у сучасних обставинах міжнародних справ і хто глибоко перейнятий відновленням умов приблизної справедливості й стійкості».

В плані розкриття совєтської терористичної політики видано англійською мовою також «Острови смерті» С. Підгайного.

В передмові до «Островів смерті» проф. Вотсон Кіркенелл пише: «Своєю історією, оповіданням з простою правдивістю, автор виявляє існування в совєтській Росії найбільш широкій, найбільш брутальній й найбільш нещадній системі рабства, яку будь-коли дотепер знала історія в минулому. Кожен канадський і американський повинен прочитати хроніку для того, щоб побачити призначення, яке Кремль і його північноамериканські агенти планують для вільного світу, який ми ще маємо».

Наступним видатним і репрезентативним виданням української політичної еміграції, згуртованої в СУЖЕРО й

поза ним, є видання англійською мовою роману І. Вагрянго «Титролови». Безперечно, «Титролови» — найпопулярніший реалістично-пригодницький роман української прози, написаний із високою мистецькою майстерністю, який захоплює читача, збуджує в ньому естетичні відчуття, поруч з глибокою ненавистю до ворога й готовістю на боротьбу з ним. Роман зображує ту ж саму совєтську переслідувальну й знищувальну національний спротив дієвості, а в особі героя твору Григорія Многогрішного — боротьбу з тією совєтською дійсністю, боротьбу за збереження себе, як людини, а значить і цінності української національної субстанції в пригодницьких, фантастично-реальних умовах тієї ж совєтської дійсності.

«Титролови» І. Вагрянго можна з цілковитою підставою порівняти з класичним твором світової літератури — таким же реалістично-пригодницьким романом Дефо «Робінзон Крузо», який не лише читався кожною письменною людиною народів світу, на мову якого він був перекладений, а й поривав, ба навіть тепер поривав, до героїчних вчинків, наслідуючи героя роману.

Так же читаним буде й роман «Титролови» серед народів західного світу, на мову якого вони перекладатимуться, викликаючи в читача палке, збуджує захоплення українським героєм сучасних робінзонівських часів на тлі боротьби з страшним ворогом усього людства — російською комуністичною експансією.

Щоб український Робінзон Крузо — «титролови» Григорій Многогрішний став знаменитим західному світу, нам треба заповнити всі англійські міські, колезькі й університетські бібліотеки книгою І. Вагрянго.

В цьому полягає також суть української політичної еміграції в її збагаторсько-місійному призначенні.

А. ВОНДАРЕНКО

З ГАЗЕТАРСЬКИХ УСМІШОК

Приєднайте хоч одного свого знайомого в членів «Провидіння». Як кожний із нас це зробить, то членство «Провидіння» збільшиться вдвоє. (Оголошення в часописі «Америка»)

От тобі й на! Та ж певно, що 1+1=2, а 2X2=4.

Нові видання

Цінна праця про армію УНР

«Україна у війні за державність. Історія організації і бойових чинів українських збройних сил 1917-1921 рр.» Олександра УДОВИЧЕНКА, генерального штабу генерал-полковника

Нарешті перед нами нова довідка на книжку — Олександра УДОВИЧЕНКА, генерального штабу генерал-поручника «УКРАЇНА У ВІЙНІ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ». Історія організації і бойових чинів українських збройних сил 1917-1921 рр. Видав хорунжий УСС Дмитро МИКИТЮК, Вінніпег, 1954, Канада.

Я радий їй читати що книгу, починаючи зі сторінки 165 — «Від автора, до історії книги». Про дивні справи доведемося там, із того слова «Від автора».

1927 року Товариство б. воєнків армії УНР у Франції дається зацікавити нашою національною справою французьких комбатантів, а згодом Міжсоюзну федерацію колишніх комбатантів, налагодити контакт із комбатантськими організаціями: бельгійською, італійською та португальською. Це відбувалося в час, коли, за висловом автора, «України тут не знали». Минуло кілька років і ось 1933 року до українських воєнків делегації на міжнародні конгреси почали звертатися чужинці:

«Дайте матеріали про українську визвольний рух про армію, про її чини». Тоді, 1934 року, генерал Удовиченко, незмінний голова згаданого Т-ва воєнків армії УНР, написав книгу, в якій фахово, але популярно описав усю нашу визвольну боротьбу з 1917 до 1921 року, коли українські армії — надністрянська й галицька стримували московську червону армію від походу на захід і тим рятували Європу від більшовицької навали.

Книгу написав французькою мовою. Відредагував радник міністерства закордонних справ п. Кастаньє, а член французької Вищої військової ради генерал Поль-Преспер Авріс написав передмову до книги. Французькі видавництва, бо в той час у Франції старе русофільство перетворилося в совєтофільство, відмовилися видати її. Тоді наші воєнки серед своїх товаришів-комбатантів почали збирати пожертви, але вони не могли покрити кошту видання історії. 15 років книга пролежала в шухляді автора. За цей час видано безліч різних публікацій, літературних творів, наукових розвідок, але не знайшлося в українській еміграції засоби, щоб дати світові правдиву й всеохоплюючу історію нашої боротьби.

І ось 1953 року, — пише автор, — іздало Канада несподівано звернувся до нього колишній воєнка леґіону Українських Січових Стрільців Дмитро Микитюк з пропозицією видати мою книгу українською мовою. Він жертвово вкладає свої скромні збереження і справу видання книги поручено. Треба мати величезну національну свідомість і гаряче національне почуття, щоб свій тяжко зарплатований гріш вкласти у видання книги, що 15 років не могла знайти видавця.

Книгу видано. Коли ми починаємо переглядати її, нас охоплюють різні почуття. Насамперед сором, що вона чекала на друк аж 15 років. Далі радість, що вона так побачила світ. А потім сум, що громадянство байдуже поставилося до видання книги.

Було багато різних видань про наше минуле останніх років (Видання «Червоної Калини» і «Воєно-Історичного Т-ва»), були твори поважних авторів, що описували той чи той період українсько-московської або українсько-польської війни, були видані більш-менш вартісні мемуари, але ніколи не було видано такого твору, що охоплює всю війну, на всіх фронтах, показує безпосередньо і зливих декламаций, діючи без патосу і зливих декламаций, факхово військовою мовою прямих перебіг подій, героїзм українського козацтва та стрілецьтва, трагедію боротьби та міжнародно ситуацію, що великою мірою була причиною того трагізму.

Цю цінну книгу написав генерал — (Закінчення на 4-й сторінці)

